

รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ Learner Assessment Model Based on Community Engagement of Buriram Community College

ศศิพิสุทธิ์ หงษ์สมบัติ¹ อรนุช ศรีสะอาด² และ ธีรวุฒิ เอเกกุล³
Sasiphisut Hongsombud¹, Oranuch Srisa-ard² and Teerawut Aekakul³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ วิธีการดำเนินการวิจัย โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ หลักการ แนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน และหาฉันทามติด้วยวิธีการประชุมอภิปรายหาข้อสรุปความสอดคล้องกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย อาจารย์สอนในวิทยาลัยชุมชน จำนวน 5 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน และ ภูมิปัญญาในชุมชน จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง 2) แบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 3) แบบบันทึกการประชุมกลุ่มสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ มัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ มีชื่อว่า “รูปแบบการประเมิน OPFARAS” ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผูกพันกับชุมชน 2) การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 3) ภาระงาน 4) เครื่องมือ และ วิธีการประเมิน 5) ผู้ประเมิน 6) กระบวนการประเมิน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (Learning Outcome: O) ขั้นที่ 2 หลักการในการประเมิน (Principles of Assessments: P) ขั้นที่ 3 การประเมินความก้าวหน้า-สะท้อนผล (Formative Assessments-Reflection: FAR) ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning: A) ขั้นที่ 5 ประเมินความพึงพอใจของชุมชนในการรับบริการ (Assessment of Community Satisfaction : S)

คำสำคัญ รูปแบบ การประเมินผู้เรียน ผูกพันกับชุมชน วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์

¹ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹ Ph.D. student in Educational Research and Evaluation Program, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Asst. Prof., Faculty of Education, Mahasarakham University

¹ Assoc. Prof., Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Abstract

The purpose of this study was to construct a learner assessment model based on community engagement of Buriram Community College. The research methodology employed analysis and synthesis of the principles, concepts and theories concerned, interview with 7 experts, and finding the consensus through Multi-Attribute Consensus Reaching (MACR), with 15 certified scholars, consisting of 5 teachers of the Community College, 5 community leaders and 5 community learned persons. The instruments used in the study were 1) an unstructured interview form, 2) a Likert scale questionnaire 3) minutes of meeting. The statistics used in this research were the median, interquartile range, differences between mode and median.

The findings were as follows:

The model of learner assessment based on community engagement of Buriram Community College was named “OPFARAS Model” consisted of 6 components as follows: 1) learning outcome based on community engagement, 2) scoring rubric, 3) task, 4) instrument and method of assessment, 5) assessor, 6) assessment process comprising five steps of assessment process: 6.1) O: setting the learning outcome, 6.2) P: principles of assessment, 6.3) FAR: formative assessment–reflection, 6.4) A: assessment of learning, 6.5) S: assessment of community satisfaction.

Keywords: Model, Learner assessment, Community engagement, Buriram Community College

บทนำ

วิทยาลัยชุมชน เป็นสถานศึกษาของรัฐ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2545 ปัจจุบันวิทยาลัยชุมชนของประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 20 แห่ง ตั้งอยู่ในจังหวัดต่างๆ ที่ต้องการระบบการศึกษาที่สนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างใกล้ชิด มีปรัชญาเบื้องต้นที่เชื่อว่าบุคคลทุกคนมีศักยภาพอยู่ในตัว ถ้าเขามีโอกาสและได้รับคำแนะนำในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เขาจะสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งต่อชุมชนและสังคม (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน, 2551: 1) ทั้งนี้พันธกิจหลักของวิทยาลัยชุมชนได้แก่ 1) การจัดทำโครงการวิจัยบริการวิชาการเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน 2) การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น 3) การจัดการศึกษาระดับอนุปริญญา (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน, 2557: 2-3) เห็นได้ว่าการทำหน้าที่ของวิทยาลัยชุมชนแตกต่างกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มุ่งตอบสนองการพัฒนาบนฐานศักยภาพและความต้องการของชุมชน คือเป็นอุดมศึกษาสายรับใช้สังคม ในการจัดการศึกษาระดับอนุปริญญา นั้นถือว่าเป็นพันธกิจหนึ่งของวิทยาลัยชุมชน ซึ่งจากปรัชญา พันธกิจ และการทำหน้าที่ของวิทยาลัยชุมชน จะเห็นได้ว่าแนวทางการจัดการศึกษาระดับอนุปริญญาควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงพื้นที่และมีการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

ระหว่างผู้เรียนและชุมชน การประเมินการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญสำหรับการจัดการศึกษา เป็นการบอกถึงระดับความสามารถของผู้เรียนและการประเมินที่ดีจะช่วยส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียน แต่จากสภาพการจัดการศึกษาระดับอนุปริญญาของวิทยาลัยชุมชนที่ผ่านมา พบว่า อาจารย์วิทยาลัยชุมชน ร้อยละ 25 เป็นอาจารย์ประจำ และร้อยละ 75 จะมาจากองค์กรอื่นภายนอก (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน, 2551 : 20) และจากรายงานการวิจัย เรื่อง การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรอนุปริญญา ปีการศึกษา 2555 ของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ (ศศิพิสุทธิ หงษ์สมบัติ, 2555 : 37-39) ผลการวิจัย พบประเด็นสำคัญในเรื่องของการประเมินผลการเรียนรู้ คือการขาดเกณฑ์ที่มีมาตรฐานในการประเมินผลการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่เพียงพอไม่หลากหลายและเกิดการซ้ำชุด ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การประเมินการเรียนรู้ที่ผ่านมาซึ่งขาดรูปแบบรวมทั้งวิธีการในการประเมินที่มีมาตรฐานเดียวกัน และเกิดความหมายต่อผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จากแผนกลยุทธ์การศึกษาวิทยาลัยชุมชน ระยะ 5 ปี กลยุทธ์ที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรอย่างหนึ่งคือ ส่งเสริมการสร้างพันธกิจสำคัญกับชุมชน (Community Engagement) ซึ่งสอดคล้องกับหลายสถาบันทั่วโลกที่นำแนวคิดพันธกิจมหาวิทยาลัยสัมพันธ์กับชุมชน (University Community Engagement) มาใช้ในการเชื่อมโยงสถาบันการศึกษาเข้ากับชุมชน เช่น Engagement Australia ดำเนินการโดยการให้ทุนการศึกษา และมีการจัดประชุมประจำปีระหว่างมหาวิทยาลัยในออสเตรเลียโดยการนำเสนอกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยทำร่วมกับชุมชน Nottingham University ดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรแลกเปลี่ยนความรู้ทักษะร่วมกับชุมชนและเข้าประชุมวาระที่สำคัญในชุมชน ในส่วนของประเทศไทยก็ได้มีการจัดตั้งเครือข่าย Engagement Thailand (พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม) (วิจิตร ศรีสอาน, 2557: 2) เช่น มหาวิทยาลัยมหิดล ดำเนินการโดยใช้ยุทธศาสตร์ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการโดยใช้ยุทธศาสตร์เกื้อกูล มหาวิทยาลัยสงขลาคำดำเนินการโดยใช้กิจกรรมการจัดการภัยพิบัติและระบบการดูแลการบาดเจ็บ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีดำเนินการโดยใช้สหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการโดยใช้โรงเรียนกิจการเพื่อสังคม และโพธิวิซาลัย และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ดำเนินการโดยใช้โครงการหนึ่งหลักสูตรหนึ่งชุมชน ฯลฯ

ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดพันธกิจสัมพันธ์กับชุมชน (Community Engagement) มาพัฒนาเป็นรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน (Assessment model based on Community Engagement) ในการเชื่อมโยงสถาบันการศึกษาเข้ากับชุมชน จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการประเมินพบว่ามี การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล ได้เสนอรูปแบบการประเมินแบบใหม่คือรูปแบบการประเมินทางเลือก (Alternative Assessment) เป็นการประเมินที่สะท้อนภาพของสถานการณ์ในชีวิตจริง และมีการดำเนินการต่อเนื่องตลอดเวลา (Jacobs and Farrell, 2001: 11) นอกจากนั้นจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัย พบว่าการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม เป็นลักษณะการประเมินแบบก้าวหน้า (Formative Assessment) เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนั้นยังทำให้เกิดความชัดเจนในการบอกระดับความสามารถของผู้เรียนว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์กับชุมชน (Kabli and others, 2013 : 3-6) และการประเมินการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ เป็นการประเมินว่าการเรียนรู้จากการปฏิบัติที่ดำเนินอยู่ภายในหน่วยงานหรือชุมชน นั้นมีข้อดีอย่างไร และจำเป็นต้องมี

การเปลี่ยนแปลงอะไรบางอย่างเพื่อให้เหมาะสมกับบริบท ในการประเมินควรมีการประเมินกระบวนการเรียนรู้ การประเมินการปฏิบัติ และการประเมินผลผลิต (วรวรรณ วาณิชยเจริญชัย, 2553 : 41-42) จากสภาพการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษารูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชนสำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ โดยนำแนวคิดการประเมินทางเลือก (Alternative Assessment) แนวคิดการประเมินการเรียนรู้ด้วยการบริการ (Service Learning) และแนวคิดการประเมินการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (Action Learning) มาเป็นต้นแบบในการสร้างรูปแบบครั้งนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อสร้างรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์และสังเคราะห์หลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและโครงสร้างของรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชนสำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารตำราทางวิชาการของนักวิชาการ ที่เกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Service Learning) จำนวน 7 เล่ม ได้แก่ ประสาท เนืองเฉลิม (2558 : 15-16) ; วิมลรัตน์ จตุรานนท์ (2549 : 51 -52 อ้างอิงจาก Nation Youth Leadership Council, 2005) ; ขวลา เวชยันต์ (2544 : 194-196) ; Kabli and others (2013 : 3-6) ; Mackaway and others (2011 : 9-12) ; Erickson and Anderson (1997 : 145-147) ; Cooper (1996 : online) การประเมินการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (Action Learning) จำนวน 6 เล่ม ได้แก่ กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 141-142) ; ชนิดา กระทบรัต (2556 : 27) ; พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์(2546 : 189-212) ; วรวรรณ วาณิชยเจริญชัย (2553 : 41-42) ; อีเวอร์การ์ด (2545 : 89-92) ; Gordon (1993 : 41) การประเมินทางเลือก (Alternative Assessment) จำนวน 6 เล่ม ได้แก่ พิเชิต ฤทธิ์จรูญ (2559 : 13-15) ; วัลลีสัตยาศัย (2547 : 71) ; ทรงศรี ตุ่นทอง (2545 : 47-48 อ้างอิงจาก North Central Regional Educational Laboratory, 1999 cited from Hermann et al., 1992) ; Heritage (2010 : 7-20) ; Mcmillan (2007 : 7-20) ; Stiggins and other (2004 : 42-45) ข้อมูลที่ได้นำมาจัดทำเป็นตารางสังเคราะห์ และสร้างข้อสรุปผลจากการสังเคราะห์ที่ได้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและโครงสร้างของ รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผูกพันกับชุมชน 2) การกำหนดเกณฑ์การประเมิน 3) ภาระงาน 4) เครื่องมือและวิธีการในการประเมิน 5) ผู้ประเมิน 6) กระบวนการประเมิน สำหรับนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

2. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาองค์ประกอบและโครงสร้างของ รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างโดยผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา ผู้เชี่ยวชาญได้มาโดย

วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 5 คน คุณสมบัติ คือ 1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผล หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือ 2) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกและมีประสบการณ์การสอนในวิทยาลัยชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC : Index of Congruence) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2556 : 50) ได้ค่าความสอดคล้อง 1.00 ทุกข้อ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 7 คน คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ 1) สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์การสอนในวิทยาลัยชุมชนหรือ 2) ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์และมีผลงานวิชาการหรือผลงานวิจัยหรือเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลประเมินผลทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้ในชุมชน การศึกษาและพัฒนาชุมชน บริการวิชาการสู่ชุมชน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อให้ได้ ร่างองค์ประกอบ โครงสร้างของรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์

3. สรุปและหาฉันทามติของ องค์ประกอบและโครงสร้างของ รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ ด้วยวิธีการประชุมอภิปรายหาข้อสรุปความสอดคล้อง (Multi-Attribute Consensus Reaching: MACR)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ร่างองค์ประกอบและโครงสร้างของรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ 2) แบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา ผู้เชี่ยวชาญได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 5 คน คุณสมบัติ คือ 1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผล หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง หรือ 2) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกและมีประสบการณ์การสอนในวิทยาลัยชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC : Index of Congruence) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2556 : 50) ได้ค่าความสอดคล้อง 1.00 ทุกข้อ 3) แบบบันทึกผลการประชุมกลุ่ม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 15 คน ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นอาจารย์สอนในวิทยาลัยชุมชน 5 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้นำในชุมชน 5 คน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นภูมิปัญญาในชุมชน 5 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ 1) ผู้วิจัยสร้างร่างองค์ประกอบและโครงสร้างของรูปแบบฯ พร้อมกับแบบประเมินที่เป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินและให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างองค์ประกอบและโครงสร้างของรูปแบบฯ และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิส่งข้อมูลกลับก่อนการดำเนินการประชุมอภิปรายหาข้อสรุปความสอดคล้องประมาณ 1 สัปดาห์ 2) ผู้วิจัยนำผลการตอบแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิในรอบที่ 1 วิเคราะห์ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และค่าความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน 3) ผู้วิจัยให้ข้อมูลป้อนกลับผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนประชุมอภิปรายหาข้อสรุปความสอดคล้อง 4) จัดประชุมอภิปรายหาข้อสรุปความสอดคล้อง 3 กลุ่มย่อย ตามคุณลักษณะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยหาข้อสรุปในประเด็นที่ยังไม่สอดคล้อง 5) นำสารสารสนเทศที่ได้มาสร้างรูปแบบฯ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบและโครงสร้างว่ามีความสำคัญที่จะพัฒนาเป็นรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชนสำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ โดยคำนวณค่ามัธยฐาน (Median) เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก คือมีค่ามัธยฐาน (Mdn) ตั้งแต่ 3.5 ขึ้นไป (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538: 8-11) 2) วิเคราะห์เพื่อหาฉันทมติหรือความสอดคล้องของผลการพิจารณาตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคำนวณค่าพิสัยระหว่างควอไทล์และความแตกต่างระหว่างระหว่างมัธยฐานและฐานนิยม เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) ไม่เกิน 1.5 และ ค่าความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐานไม่เกิน 1.0 (จตุพงศ์ แก้วใส, 2540: 50 ; ปราณี ทองคำ, 2529: 33) 3) วิเคราะห์จากการประชุมอภิปรายหาข้อสรุปความสอดคล้อง หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี การประเมินทางเลือก (Alternative Assessment) การประเมินการเรียนรู้ด้วยการบริการ (Service Learning) และการประเมินการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติ (Active Learning) รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ เรียกว่า OPAARIAS Model มีองค์ประกอบและโครงสร้าง ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผูกพันกับชุมชน

องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน มี 2 ลักษณะ คือ เกณฑ์การให้คะแนนในลักษณะวิเคราะห์งานเป็นส่วนย่อย และเกณฑ์การให้คะแนนในรูปของมาตราส่วนประมาณค่า

องค์ประกอบที่ 3 ภาระงานของผู้เรียนในการเรียนรู้โดยภาระงานจะมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติในลักษณะของใบงาน จะมีทั้งงานกลุ่มและงานเดี่ยว

องค์ประกอบที่ 4 เครื่องมือและวิธีการในการประเมินผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 5 ผู้ประเมินในการเรียนรู้ประกอบด้วย การประเมินตนเอง การประเมินโดยผู้สอน การประเมินโดยเพื่อน การประเมินโดยชุมชน

องค์ประกอบที่ 6 กระบวนการประเมินผู้เรียน ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (Learning Outcome: O) มี 2 อย่าง คือ 1.1) เพื่อตัดสินในสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ หรือผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ เจตคติ และทักษะ 1.2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของชุมชนในการรับบริการ

ขั้นที่ 2 วางแผนการประเมินการเรียนรู้ (Assessment Plan: P) ดังนี้ 2.1) หลักฐานในการเรียนรู้ ประสพการณ์การเรียนรู้ ภาระงาน 2.2) กำหนดวิธีการเครื่องมือที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในและนอกชุมชน 2.3) เกณฑ์ในการประเมินการเรียนรู้ 2.4) ผู้ประเมินการเรียนรู้ 2.5) เวลาและสถานที่ในการประเมินการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 การประเมินขณะเรียนรู้ (Assessment as Learning: A) ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเอง และแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น

ขั้นที่ 4 การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning: A) ผู้สอนเป็นผู้ประเมิน

ขั้นที่ 5 การให้ข้อมูลสะท้อนกลับกับผู้เรียน (Reflection: R) ดำเนินการตลอดระยะเวลาการเรียนรู้

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Improve Learning: I) ประกอบด้วย 6.1) ผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ 6.2) ผู้สอนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะกับผู้เรียน

ขั้นที่ 7 ประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning: A) เป็นการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด แฟ้มสะสมผลงาน และผลการสอบ

ขั้นที่ 8 ประเมินความพึงพอใจของชุมชนในการรับบริการ (Assessment of Community Satisfaction : S)

2. ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาองค์ประกอบและโครงสร้างของ รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน เรียกว่า OPFARAS Model ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผูกพันกับชุมชน

องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน มี 2 ลักษณะคือ เกณฑ์การให้คะแนนในลักษณะวิเคราะห์งานเป็นส่วนย่อย และเกณฑ์การให้คะแนนในรูปของมาตราส่วนประมาณค่า

องค์ประกอบที่ 3 ภาระงานของผู้เรียนในการเรียนรู้ ภาระงานจะมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติในลักษณะของใบงาน จะมีทั้งงานกลุ่มและงานเดี่ยว

องค์ประกอบที่ 4 เครื่องมือและวิธีการในการประเมินผู้เรียนควรมีความหลากหลายที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในและนอกชุมชน

องค์ประกอบที่ 5 ผู้ประเมินในการเรียนรู้ประกอบด้วย การประเมินตนเอง การประเมินโดยผู้สอน การประเมินโดยเพื่อน การประเมินโดยชุมชน

องค์ประกอบที่ 6 กระบวนการประเมินผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (Learning Outcome: O) ประกอบด้วยผลลัพธ์ของการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน และความพึงพอใจของชุมชนในการรับบริการ

ขั้นที่ 2 หลักการในการประเมิน (Principles of Assessments: P) ที่นำมาใช้สำหรับการประเมินการเรียนรู้ประกอบด้วย หลักฐานการเรียนรู้ ภาระงาน วิธีการเครื่องมือ เกณฑ์การให้คะแนน ผู้ประเมิน เวลา และสถานที่ในการประเมิน

ขั้นที่ 3 การประเมินความก้าวหน้า-การสะท้อนผล (Formative Assessments –Reflection : FAR) ประกอบด้วย 3.1) การประเมินขณะเรียนรู้ คือ ผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อน 3.2) การประเมินเพื่อการเรียนรู้ คือ ประเมินโดยผู้สอนและการที่ผู้สอนให้ข้อมูลสะท้อนกลับผู้เรียน (Reflection: R) ซึ่งเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาการเรียนรู้ โดยผู้เรียนปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ ผู้สอนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะกับผู้เรียน

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning : A) ดำเนินการหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด ซึ่งเกิดขึ้นในตอนท้ายของภาคการศึกษา เป็นการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการรวบรวมผลงานที่มาจากจัดการกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด หลังจากนั้นจึงตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 ประเมินความพึงพอใจของชุมชนในการรับบริการ (Assessment of Community Satisfaction: S) โดยการให้ชุมชนที่รับบริการจากนักศึกษาประเมินความพึงพอใจ ด้านคุณลักษณะของนักศึกษา ด้านผลงานของนักศึกษา ด้านความคาดหวังของชุมชนและด้านประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ ดำเนินการหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนรู้ 1 สัปดาห์

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาฉันทามติ องค์ประกอบและโครงสร้างของ รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ ด้วยวิธีการประชุมอภิปรายหาข้อสรุปความสอดคล้อง (Multi-Attribute Consensus Reaching: MACR) รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ แสดงดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งสามกลุ่มที่มีต่อรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน

รายการ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Md)	ฐานนิยม-มัธยฐาน (Mo.-Md.)	ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (R)	ความสอดคล้อง
องค์ประกอบหลักของรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน					
องค์ประกอบที่ 1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผูกพันกับชุมชน	5	5	0	0.00	สอดคล้อง
องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน	5	5	0	1.00	สอดคล้อง
องค์ประกอบที่ 3 ภาระงานของผู้เรียนในการเรียนรู้	5	5	0	1.00	สอดคล้อง
องค์ประกอบที่ 4 เครื่องมือและวิธีการในการประเมินผู้เรียน	5	5	0	0.00	สอดคล้อง
องค์ประกอบที่ 5 ผู้ประเมินในการเรียนรู้	5	5	0	1.00	สอดคล้อง
องค์ประกอบที่ 6 กระบวนการประเมินผู้เรียน	5	5	0	0.00	สอดคล้อง
กระบวนการประเมินผู้เรียน					
ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ของการเรียนรู้					
(1.1) ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของผู้เรียน	5	5	0	1.00	สอดคล้อง
(1.2) ความพึงพอใจของชุมชนในการรับบริการ					
ขั้นที่ 2 หลักการในการประเมิน					
(2.1) ฐานการเรียนรู้ (2.4) เกณฑ์การให้คะแนน	5	5	0	1.00	สอดคล้อง
(2.2) ภาระงาน (2.5) ผู้ประเมิน					
(2.3) วิธีการเครื่องมือ (2.6) เวลาและสถานที่ในการประเมิน					
ขั้นที่ 3 การประเมินความก้าวหน้า-การสะท้อนผล					
(3.1) การประเมินขณะเรียนรู้	5	5	0	1.00	สอดคล้อง
(3.2) การประเมินเพื่อการเรียนรู้					

รายการ	ฐานนิยม (Mo)	มัธยฐาน (Md)	ฐานนิยม-มัธยฐาน (Mo-Md.)	ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (IR)	ความสอดคล้อง
(3.3) การให้ข้อมูลสะท้อนกลับกับผู้เรียน					
(3.4) การปรับปรุงเพื่อพัฒนาการเรียนรู้					
ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้	5	5	0	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 5 ประเมินความพึงพอใจของชุมชนในการรับบริการ	5	5	0	0.00	สอดคล้อง

ผลการประชุมอภิปรายหาข้อสรุปความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) ระดับความเหมาะสมโดยพิจารณาจากค่ามัธยฐาน 2) ระดับความสอดคล้องโดยพิจารณาจาก ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile Rang: IR) และค่าความแตกต่างระหว่างค่าฐานนิยมกับค่ามัธยฐาน

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบหลักของรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ และกระบวนการประเมินผู้เรียน ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีแนวโน้มเหมาะสมและมีความสอดคล้องโดยพิจารณา ค่ามัธยฐาน (Median) มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 3.5 ($Md. > 3.5$) ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile Range) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 ($IR \leq 1.5$) และค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน (Mo. - Md.) มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.0 ($Mo. - Md. \leq 1.0$) ดังนั้น องค์ประกอบหลักของรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ กระบวนการประเมินผู้เรียน มีความเหมาะสมและมีความสอดคล้อง

อย่างไรก็ตามผู้ทรงคุณวุฒิ มีข้อควรคำนึงถึง และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการนำรูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ไปใช้ ดังนี้

1) การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ผูกพันกับชุมชน ควรมีการ

1.1) ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย กับคุณลักษณะของผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน

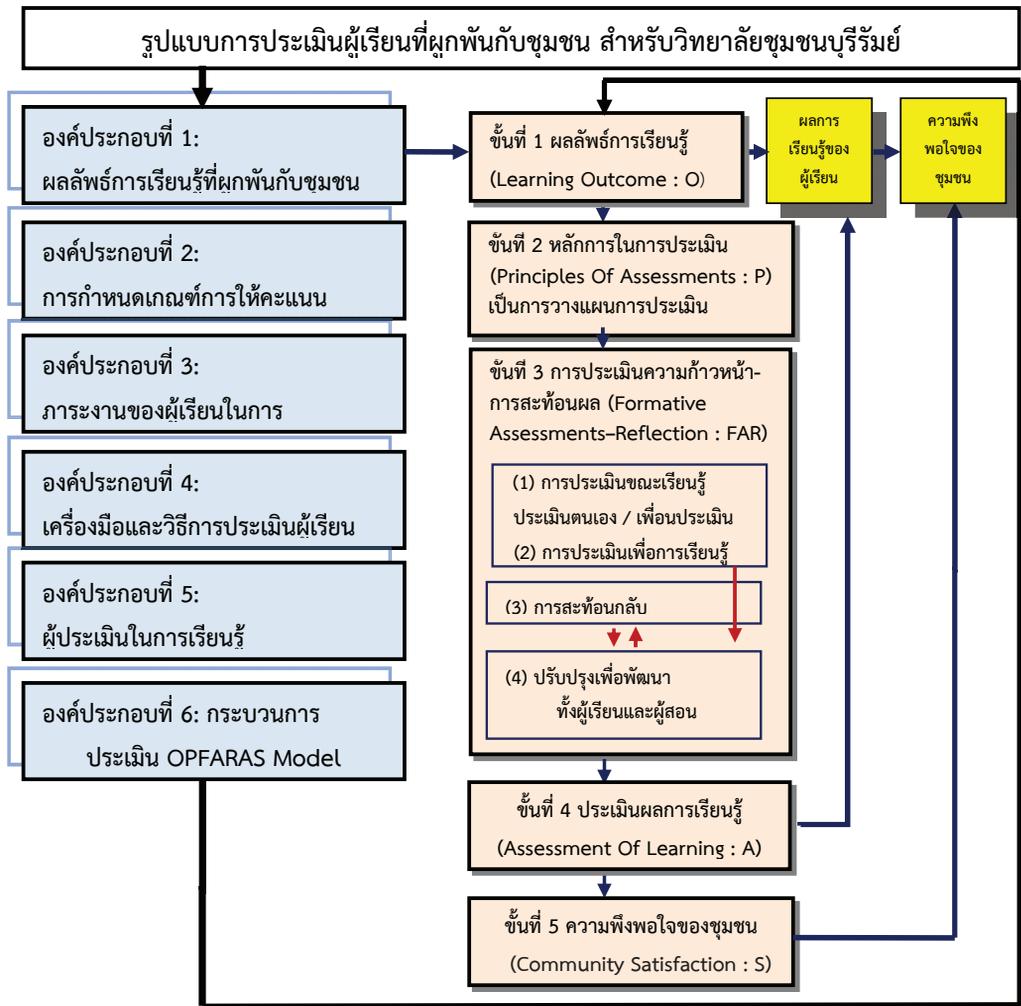
1.2) ประเมินความพึงพอใจของชุมชนโดยการให้ชุมชนที่รับบริการจากนักศึกษาเป็นผู้ประเมินความพึงพอใจ ความพึงพอใจประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะของนักศึกษา ด้านผลงานของนักศึกษา ด้านความคาดหวังของชุมชนและด้านประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ ดำเนินการหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนรู้ 1 สัปดาห์

2) กระบวนการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชนจะเป็นการประเมินที่ต่อเนื่องตลอดเวลาโดยมีทั้งการประเมินความก้าวหน้าและการสะท้อนผล โดยการที่ผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน ผู้สอนประเมินผู้เรียน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ

2.1) ให้ผู้เรียนมีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

2.2) ผู้สอนปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ แสดงดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน สำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์

อภิปรายผล

รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชน ที่สร้างขึ้น เรียกว่า OPFARAS Model ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผูกพันกับชุมชน ครอบคลุมผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและความพึงพอใจของชุมชนที่รับบริการ 2) การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 3) ภาระงาน 4) เครื่องมือและวิธีการในการประเมิน 5) ผู้ประเมิน 6) กระบวนการประเมินผู้เรียน ในกระบวนการประเมินมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 หลักการในการประเมิน ขั้นที่ 3 การประเมินความก้าวหน้า-การสะท้อนผล ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ ขั้นที่ 5 ประเมินความพึงพอใจของชุมชนในการรับบริการ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการประเมินทางเลือก (Alternative Assessment) ได้แก่ Stiggins and other (2004 : 42-45) ประกอบด้วยคำถาม 3 ข้อคือ 1) ฉันกำลังจะไปที่ไหนคือการจัดทำเป้าหมายของการเรียนรู้ให้ชัดเจน 2) ฉันอยู่ที่ไหนคือการ

ให้ข้อมูลย้อนกลับบ่อยๆ สอนนักเรียนรู้จักประเมินตนเองและสร้างเป้าหมายการเรียนรู้ 3) ลดช่องว่างได้อย่างไร ออกแบบการสอนให้เน้นเนื้อหาย่อย สอนให้นักเรียนแก้ไขปรับปรุงงานหรือการเรียนรู้ของตน กระตุ้นให้ผู้เรียน ประเมินตนเองตรวจสอบความก้าวหน้าและแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีประเมินการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Service Learning) ได้แก่ ประสาท เนืองเฉลิม (2558 : 15-16) ประกอบด้วย 3 หลักการคือ 1) การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเรื่องที่เรียนโดยใช้ผลการประเมิน การเรียนรู้ของผู้เรียนประกอบการประเมินผลของผู้สอน 2) ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินความพึงพอใจของการ รับบริการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม 3) การสะท้อนผลเป็นกุญแจสำคัญในการเรียนรู้และเป็นสิ่ง ที่สะท้อนการเรียนการสอนมีคุณภาพเพียงไร สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (Action Learning) ได้แก่ พิมพ์พันธ์ุ เศษคุปต์ (2546: 189-212) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ 1) ประเมิน กระบวนการเรียนรู้ 2) ประเมินการปฏิบัติ 3) ประเมินผลผลิต คือ ผลการเรียนรู้ที่เป็นความรู้เชิงวิชาการ และ ผลผลิตที่เป็นผลงานต่างๆ ที่สามารถนับเป็นขั้นได้

นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษมสันต์ พานิชเจริญและคณะ (2558 : 114-126) พบว่า รูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ครู นักเรียน เพื่อนและผู้ปกครอง 2) สิ่ง ที่มุ่งประเมินครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ความรู้ เจตคติ ทักษะ สมรรถภาพทางกาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3) กระบวนการประเมิน คือ 3.1) การเตรียมการประเมิน 3.2) ดำเนินการประเมินโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) การ ตัดสินผลการประเมินโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์และคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียน 5) การสะท้อนกลับผลการ ประเมิน และนำผลประเมินไปใช้โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชศ รุ่งสว่างและคณะ (2556 : 64-73) พบว่า รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน การประเมิน 2) ตัวชี้วัดการจัดการ เรียนการสอน การประเมิน 3) เกณฑ์การจัดการเรียนการสอน การประเมิน 4) เครื่องมือการจัดการเรียนการสอน การประเมิน 5) ผู้เกี่ยวข้องการจัดการเรียนการสอน การประเมิน และขั้นตอนการประเมิน 6 ขั้นตอน ได้แก่ 5.1) การเตรียมความพร้อม 5.2) การออกแบบกิจกรรม 5.3) การปฏิบัติงาน 5.4) การประเมินผล 5.5) การสรุปผล 5.6) การให้ข้อมูลย้อนกลับ

รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่ผูกพันกับชุมชนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แตกต่างจากรูปแบบการประเมินทั่วไป คือ เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากการผสมผสานของแนวคิดการประเมินทางเลือก (Alternative Assessment) แนวคิดการประเมินการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Service Learning) และแนวคิดการประเมินการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติ (Action Learning) รูปแบบการประเมินนี้จึงมีชุมชนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ดังนั้นในการประเมิน การเรียนรู้จะต้องสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในและนอกชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบฯเหมาะสมกับรายวิชาที่เป็นวิชาชีพ และควรปรับเนื้อหาการประเมินให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน นอกจากนี้ควรมีการประสานงานกับชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจก่อนที่จะลงปฏิบัติในพื้นที่

1.2 ข้อควรระวังในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ คือ ในการประเมินการเรียนรู้ หากใช้วิธีการประเมินตนเอง ธรรมชาติคนมักเข้าข้างตนเองเสมอ ซึ่งอาจแก้ไขโดยการใช้วิธีการประเมินหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ การถาม-ตอบ หรือนำแบบสะท้อนคิด (Reflective Thinking) มาใช้ และควรมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนว่าสามารถวัดและประเมินได้ตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อนำมาปรับปรุงให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยและพัฒนา (R & D) เพื่อค้นหารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับรูปแบบการประเมินนี้ เช่น การจัดการเรียนรู้ด้านการบริการ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานฯ

2.2 ควรนำรูปแบบฯนี้ไปศึกษาในระยะยาว เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชน

2.3 ระบบการประเมินที่มีอยู่ปัจจุบันขาดการมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับโลกของความเป็นจริง ควรมีการศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพ (Rubrics) ที่มีความเหมาะสมและชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เกษมสันต์ พานิชเจริญ, สุปราณีวี ขวัญบุญจันทร์, อนันต์ มลารัตน์ และวาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2558). การพัฒนารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงในการจัดการเรียนรู้พลศึกษาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 26(3), 114-126.
- จตุพงศ์ แก้วใส. (2540). *แนวโน้มการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษาใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2540-2549)*. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชวาลา เวชยันต์. (2544). *การพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการรับใช้สังคม ทักษะการแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.
- ทรงศรี ตุ่นทอง. (2545). *การพัฒนาแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการทดสอบและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2556). *การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย*. กทม. : ประสานการพิมพ์

- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2558). การเรียนรู้โดยการบริการสังคม Service Learning. *วารสารวิชาการแพรวา*, 2(1), 15-16.
- ปราณี ทองคำ. (2529). การเปรียบเทียบคุณภาพของแบบสอบถามแบบเลือกตอบที่ลดโอกาสการเดากับแบบสอบถามแบบเลือกตอบธรรมดา. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2559). การประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 9(1), 13-15.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2546). การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่สอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. แนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับครู เพื่อรองรับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิเชศ รุ่งสว่าง, สัจวง รัตตะโทก, บุญศรี พรหมมาพันธุ์ และวิชญ์ ทรัพย์สมบัติ. (2556). การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 36(2), 64-73.
- วรวรรณ วาณิชยเจริญชัย. (2553). การเรียนรู้จากการปฏิบัติ : การประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน. *J Nurs Sci*, 28(4), 41-42.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2557). Engagement Thailand. *Ent Digest*, ฉบับปฐมฤกษ์ (พฤษภาคม), 1-3.
- วิมลรัตน์ จตุรนนท์. (2549). รายงานการวิจัยเรื่อง การบูรณาการเทคนิคการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมในรายวิชา 404401 บูรณาการหลักสูตรและการสอนวิชาเฉพาะ: กรณีศึกษานิติศาสตร์และศิลปศาสตรบัณฑิตและวารสารศึกษาศาสตร์. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยและการแปลความหมาย. *ข่าวสารวิจัยทางการศึกษา*, 18(3), 8 -11.
- วัลลีย์ สัตยาศัย. (2547). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน รูปแบบการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บุ๊คเน็ต.
- ศศิพิสุทธิ์ หงษ์สมบัติ. (2555). รายงานการวิจัยการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรอนุปริญญา. สรุปรายงานผลการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2555 : วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์.
- อิวอร์การ์ด, ที. (2545). การเรียนรู้จากการปฏิบัติ : หลักการและการปฏิบัติจริง. (สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, ผู้แปล). นครปฐม: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- Cooper, M. (1996). *What is Service Learning?*. [Online]. Available from: <http://www.csf.colorado.edu/si/what-is-sl.html/> [accessed 22 October 2015].
- Erickson, J.A., and Anderson, J.B. (1997). Learning With The Community Concepts And Model For Service Learning in Teacher Education. *AAHE's Service-Learning in the Disciplines*, Washington D.C. : American Association of Teacher Education, 145-147.
- Gordon, S.E. (1993). We Do : Therefore, We Learn. *Training & Development*, 47(10), 41.
- Heritage, M. (2010). *Formative Assessment : Making it happen in the classroom*. USA: library of congress cataloging-in-publication Data.

- Jacobs, G.M. and Farrell, T. (2001). Paradigm Shift : Understanding and Implementing Change in Second Language Education. *TESL-EJ*. Teaching English as a Second or Foreign Language, 5(1), 11.
- Kabli, N., Liu, B., Seifert, T. and Arnot, Ml. (2013). Effects of academic service learning in drug misuse and addiction on students' learning preferences and attitudes toward harm reduction. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 77(3), 3-6.
- Mackaway, J.A., Winchester-Seeto, T., Coulson, D. and Harvey, M. (2011). Practical and Pedagogical Aspects of Learning Through Participation : the LTP Assessment Design Framework. *Journal of University Teaching & Learning Practice*, 8(3), 1-2.
- Stiggins, R.J., Arter, J.A., Chappuis, J., and Chappuis, S. (2004). *Classroom assessment for Student learning*. Portland OR : Assessment Training Institute.